

метода механічних квадратур. Рассматривается безциркуляционное и циркуляционное обтекание цилиндра. Проводится обсуждение полученных результатов.

ПЛОСКАЯ ЗАДАЧА МОМЕНТНОЙ ТЕОРИИ УПРУГОСТИ ДЛЯ ТЕЛ С ГРУППОВОЙ СИММЕТРИЕЙ

*Макаренко Ю.В., Фильштинский Л.А. Сумский
государственный университет*

Проводится интегрирование уравнений моментной теории упругости. Все полевые величины выражаются через две аналитические функции комплексного переменного и произвольное решение уравнения Гельмгольца. Граничная задача для моментной среды, ослабленной отверстием, сводится к интегральному уравнению с ядрами типа Адамара. Проводится регуляризация интегралов в сильными особенностями, в результате чего получено интегродифференциальное уравнение, в которое входит неизвестная плотность и её вторая производная. Далее построенный алгоритм будет применен в проблеме осреднения упругих свойств среды типа Коссера с двоякопериодической системой упругих включений.

ОЦІНКА ПАРАМЕТРІВ ОДНОГО КЛАСУ НЕЛІНІЙНИХ КОЛИВНИХ СИСТЕМ

Пузько І.Д. Сумський державний університет

При проведенні вібровипробувань на вібронадійність, вібростійкість, віброміцність, при розробці нових технологій вібраційного типу виникає необхідність реєстрації і запису амплітудно- і фазо-частотних характеристик випробуваних об'єктів, що необхідно для розпізнавання і фіксації резонансних піків, визначення типу окремого резонансного піку – лінійний,

СЕКЦІЯ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ І МЕХАНІКИ
нелінійний, оцінки значень резонансних частот, інерційно-жорсткісних і дисипативних параметрів.

Результати оцінки вищезгаданих параметрів використовується для аналізу фізико-механічних властивостей та внутрішньої структури конструкційних матеріалів, що необхідно для вирішення задач прогнозування та діагностики.

Методи і алгоритми ідентифікації для окремих класів нелінійних механічних коливних систем (МКС) за експериментальними амплітудно-частотними характеристиками і часовими даними розглянуто в ряді робіт. В одній із робіт отримані аналітичні співвідношення для визначення інерційно-жорсткісних параметрів відповідних породжувальних лінійних систем із кінцевим числом ступенів вільності.

Недолік відомих алгоритмів і аналітичних співвідношень для визначення параметрів нелінійних коливних систем — недостатня точність визначення параметрів, що пояснюється похибками при вимірюваннях, фіксації та запам'ятовування вимірів чисел циклів, часових інтервалів при умові жорсткого з'єднання з масою системи додаткових мас із сформованого масиву додаткових мас.

Для формування нового алгоритму і нових аналітичних співвідношень при оцінці інерційно-жорсткісних параметрів необхідно сформувати інформаційні масиви часових інтервалів, чисел циклів, додаткових мас і застосувати метод регресійного аналізу.

В роботі отримані нові аналітичні співвідношення для оцінки інерційно-жорсткісних параметрів, а також власної частоти консервативної лінійної породжувальної коливної системи при застосуванні рівнянь першого наближення для побудови асимптотичних рішень, метода додаткових мас і формуванні лінійної регресійної залежності.

Розробка нового алгоритму і нових аналітичних співвідношень для визначення оцінок параметрів базується на застосуванні асимптотичного методу КБМ.

У подальших дослідженнях необхідно вирішити задачу комп'ютерного моделювання рішень нелінійного

СЕКЦІЯ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ І МЕХАНІКИ
диференціального рівняння для перевірки отриманих
аналітичних співвідношень.

ИССЛЕДОВАНИЕ УПРУГИХ ВОЛНОВЫХ ПОЛЕЙ В НЕОГРАНИЧЕННОЙ ИЗОТРОПНОЙ СРЕДЕ С ИНОРОДНЫМ ВКЛЮЧЕНИЕМ

Москаленко Е.И., Фильштинский Л.А., СумГУ

В настоящее время большое развитие получило изучение общих закономерностей распространения волн в различных средах. Изучение дифракции является одной из важнейших частей теории гармонических колебаний и волн в упругих телах. Задача дифракции упругих волн и тесно связанная с ней проблема динамической концентрации стала активно рассматриваться и решаться лишь в настоящее время.

Исследование колебаний упругих тел связано с решением сложных граничных задач теории упругости, электроупругости, термоупругости и т.п. для решения таких задач эффективно применяются методы теории потенциала, техника регулярных и сингулярных уравнений, различного рода дискретизации типа конечного граничного элемента и т.д. В данном случае рассматривается процедура решения дифракционных задач, основанная на специальных интегральных представлениях волновых потенциалов и сведения краевых задач к сингулярным интегральным уравнениям.

Имеется отнесённую к декартовым прямоугольным координатам x_1, x_2, x_3 упругая неограниченная изотропная среда, ослабленная туннельными вдоль x_3 включениями. Поперечное сечение тела плоскостью $x_3 = const$ представляет собой многосвязную область D , ограниченную замкнутыми контурами l_j . Из бесконечности излучается плоская монохроматическая волна расширения или сдвига.

Используем метод Лэмба, согласно которому поля напряжений и перемещений в линейно-упругой изотропной